

Retailondersteuning

Een quickscan in 4 landen

Public Matters

12-12-2024

3 december 2024

Inleiding en verantwoording

Onderzoek van McKinsey, SEO en de Europese Commissie wijst uit dat de retailsector de komende jaren veel investeringskracht nodig heeft om een gezonde toekomst tegemoet te gaan. In dit kader zijn in de verschillende onderzoeken grotendeels dezelfde transitiethema's gebruikt om aan te geven waar de focus van acties dient te liggen. Het gaat onder andere om:

- 1) **Verduurzaming** (A green retail ecosystem)
- 2) **Digitalisering** (A digitally empowered retail ecosystem)
- 3) **Vaardigheden en talentontwikkeling** (A retail ecosystem empowered by skills / A fair and just retail ecosystem for businesses, workers and consumers)

Investerings en financiële ondersteuning op deze terreinen moeten leiden tot een weerbaar en autonoom retail ecosysteem (A resilient retail ecosystem / Investment & funding to support the transition of the retail ecosystem).

Public Matters heeft op verzoek van de Stichting 3xM Levensmiddelen en de Stichting Detailhandelsfonds vier lokale public affairsbureaus¹ gevraagd een quick scan uit te voeren op retailsubsidies of retailspecifieke sectorale programma's in de regio Noord-Europa in vier markten: België (focus Vlaanderen), Denemarken, Noord-Frankrijk, Duitsland (focus Noordrijn-Westfalen).

Van de uitkomsten van deze quick scans wil de retail leren. De voorbeelden die gevonden zijn in andere EU-lidstaten dienen als inspiratiebron voor verbeterde ondersteuning aan de Nederlandse retailsector.

In alle vier de landen is gekeken naar overheidssteun voor de retailsector, specifiek op het gebied van *duurzaamheid, digitalisering en vaardigheden en talent*. Belangrijkste vragen daarbij waren:

- Wat voor soort ondersteuning is er beschikbaar?
- Wie komt in aanmerking voor ondersteuning? (Individuele bedrijven, MKB's, verenigingen?)
- Hoeveel geld is er beschikbaar, in totaal en per aanvraag.
- Hoe werkt het proces?
- Waarom is deze regeling er?
- Is er informatie beschikbaar over het succes van een regeling?
- Zijn er nieuwe regelingen gepland?

Parallel aan deze quick scans is door *Balance subsidies* een overzicht gemaakt van in Nederland beschikbare regelingen.

In dit document zijn de resultaten van de buitenlandse quick scans en het Nederlandse overzicht van Balance tegen elkaar gelegd waarbij gekeken is welke innovatieve regelingen die in het buitenland wél beschikbaar zijn in Nederland nog zouden kunnen worden opgezet.

Algemene conclusies quick scans en vergelijking met Nederlandse situatie

In z'n algemeenheid valt het volgende op:

---

¹ België: Green Lane Public Affairs
Duitsland: Concilius
Denemarken: Substantia
Frankrijk: Lysios Public Affairs

3 december 2024

- Veel regelingen stammen uit de COVID periode en zijn deels afgelopen.
- In Denemarken is relatief veel aandacht voor ondersteuning in de vorm van 'gesubsidieerd' advies, bijvoorbeeld advies hoe je je bedrijf een digitale kickstart kunt geven.
- In met name Denemarken (behalve koopmansregeling 2023) en Frankrijk zijn geen regelingen gevonden die specifiek voor de retail(sector) zijn opgezet.
- In Duitsland is er relatief veel aandacht voor (regionale) regelingen gericht op het 'verbeteren' van stadscentra. De focus ligt vaak op concurrerende digitalisering om gelijke tred te houden met online detailhandel. Er wordt minder vaak de nadruk gelegd op duurzaamheid en vaardigheden en talent.
- Waar in andere landen diverse regelingen beschikbaar zijn op het gebied van **digitalisering**, lijkt dat in Nederland juist beperkt tot ondersteuning in cyberweerbaarheid, maar verder niet.
- **Verduurzaming** lijkt in Nederland vooral gestimuleerd te worden door investeringsaftrek-achtige regelingen. In het buitenland lijkt ook meer ruimte voor financiële ondersteuning in de vorm van advisering en implementatie.
- Geen specifieke regelingen voor de Retail, noch in NL, noch in regio's rondom NL.
- In Nederland zijn er veel regelingen voor het MKB, maar een aantal van de echt nuttige regelingen voor retailondernemers zijn al gesloten.

Algemene aanbevelingen

- In België bestaat VLAIO (Agentschap Innoveren & Ondernemen) als aanspreekpunt van de Vlaamse overheid voor alle ondernemers in Vlaanderen. Ze stimuleren en ondersteunen innovatie en ondernemerschap en dragen bij aan een gunstig ondernemersklimaat. VLAIO heeft een publiek toegankelijke subsidiegids voor retail. Het ministerie van Economische Zaken/RVO wordt gevraagd een dergelijke gids beschikbaar te stellen.
- Omringende regio's hebben meer gebruik gemaakt van Europese mogelijkheden zoals het Europese 'Recovery and Resilience Fund' (RRF). Toekomstige mogelijkheden die voortkomen uit de Retail pathway dienen door Nederland met beide handen te worden aangegrepen.

Ter inspiratie staat op de volgende pagina's, per thema een overzicht van regelingen/ondersteuning die wél beschikbaar is in andere landen en niet in Nederland.

3 december 2024

Verduurzaming (A green retail ecosystem)

- 🇩🇪 **MKB: Groen (Duurzaamheid):** MKB: Groen is een vouchersysteem waarbij een bedrijf subsidie kan aanvragen voor investeringen, advies, of een combinatie daarvan - met als doel vooruitgang te boeken op het groene pad naar het verminderen van het verbruik van hulpbronnen en de hoeveelheid afval. MKB: Groen is een **door de EU gefinancierd** vouchersysteem voor advies en investeringen gericht op een breed scala aan kleine en middelgrote ondernemingen. Het vouchersysteem richt zich op het ondersteunen van bedrijven die willen transformeren en ontwikkelen met een focus op groene transitie en een verhoogde focus hebben op het verminderen van het verbruik van hulpbronnen en de hoeveelheid afval van het bedrijf. Er zijn 8 vouchers beschikbaar, die zowel individuele investerings- of adviesvouchers kunnen zijn, of ze kunnen worden gecombineerd.

Duur: september 2022 - december 2025

Totaal budget: € 13.400.000

EU-fondsen: € 1.070.000

- 🇩🇪 **Købmandsordningen 2023**

De nationale ondersteuningsregeling Købmandsordningen (Koopmansschema) is gericht op kleinere winkels, vaak buiten de grote steden. Het werd geïmplementeerd na de inflatie van energieprijzen, en daarom is er momenteel onzekerheid of het dit jaar zal worden voortgezet.

Deze regeling bestaat uit twee delen:

- 1) Directe ondersteuning, met een fonds van € 4.557.000 (tot € 6.700 per winkel).
- 2) Ondersteuning voor groene transitie, ook met een fonds van € 4.557.000 (tot € 6.700 per winkel).

De criteria voor bedrijven om in aanmerking te komen zijn onder meer:

- 🇩🇪 Een supermarkt zijn (minimaal 50% van de omzet moet afkomstig zijn van boodschappen).
- 🇩🇪 Maximaal 10 fulltime medewerkers hebben.
- 🇩🇪 Gevestigd zijn in kleine steden met minder dan 2.500 inwoners.
- 🇩🇪 In 2022 energiekosten hebben die minstens € 6.700 hoger zijn in vergelijking met 2021.

- 🇧🇪 **ADAME Springplanksteun** Doelstelling: Ondersteun bedrijven in hun investeringsbehoeften, om voorbereidende studies uit te voeren of decarbonisatie- of ecologische transitieprojecten te implementeren. (ADAME is een Ecologisch Transitieagentschap)

Het totale bedrag aan steun moet hoger zijn dan €5.000 (verlaagd tot €3.000 voor duurzame mobiliteitssteun en €2.500 voor reparateurs) en minder dan €200.000.

3 december 2024

Digitalisering (A digitally empowered retail ecosystem)

- **Financiering voor slimme gemeenten en regio's** in het programma Sterk Vaderland Hessen. De staat Hessen ondersteunt gemeenten, zelfstandige steden en districten met digitaliseringsprojecten. Onder andere financiering is beschikbaar op het gebied van slimme bedrijven. Dit kan onder meer digitale concepten voor fysieke winkels omvatten.
Het bedrag van de subsidie is 90 procent van de subsidiabele kosten. De subsidie is beschikbaar voor maximaal 2 jaar tussen € 100.000 en € 2,5 miljoen.
- **Digitale detailhandel** Noordrijn-Westfalen - Het combineren van digitale en fysieke winkelervaringen. Het doel van de staatsregering is dat Noordrijn-Westfalen consequent de mogelijkheden benut die digitalisering biedt. Het streven is om de fysieke detailhandel verder te versterken in het licht van toenemende concurrentie, met name van online detailhandel. Het programma Digital Retail NRW ondersteunt maatregelen die de online aanwezigheid en internetgedreven fysieke verkopen verbeteren. Dit omvat met name: de aanschaf van softwarelicenties en online tools, hardware om de klantinteractie te verbeteren, training, enz.
Deze regeling is gesloten, het maximale financieringsbedrag is € 2.000 per aanvrager detailhandelaar. Het wordt toegekend als een niet-terugvorderbare subsidie van maximaal 100 procent. Ondernemers die niet meer dan € 2.000 investeren, worden dus door de staat volledig vergoed voor de totale kosten. Uitgaven die dit bedrag overschrijden, moeten door de detailhandelaar zelf worden gedekt. Iedereen die minder dan € 500 investeert, valt onder het minimum investeringsbedrag en blijft helaas met lege handen achter. In totaal was er € 21 miljoen beschikbaar.
- **Steun voor de digitalisering van bedrijven** Doelstelling: Financiële ondersteuning bieden aan MKB die willen investeren in een project om hun bedrijf te transformeren door middel van e-commerce en digitalisering. Het programma is gericht op bestaande juridische entiteiten, zowel start-ups als overnames, met minder dan 20 werknemers, gevestigd in de regio Hauts-de-France. Het project heeft tot doel te investeren in een online verkoopwebsite, een klantrelatiebeheersysteem of een geïntegreerd beheersysteem.
Het regionale project heeft tot doel te investeren in een online verkoopsite, een klantrelatiebeheersysteem of een geïntegreerd beheersysteem. Regionale steun neemt de vorm aan van een investeringssubsidie tegen een tarief van 40% van de subsidiabele investering exclusief btw, met een minimuminvestering van €3.000 en een maximum van €30.000, oftewel regionale steun tussen €1.200 en €12.000. Het steunpercentage zal 20% bedragen wanneer de investeringsuitgaven meer dan €30.000 bedragen en maximaal €50.000.
- **De digitale cheque** Doelstelling: Bedrijven helpen bij het opzetten van een eerste project voor digitale transformatie, als onderdeel van een algehele strategie om de verkoop en productiviteit te stimuleren.
Toegekend voor projecten met een maximale duur van twee jaar, komt het over het algemeen overeen met 50% van het bedrag van de investering, exclusief btw, en vereist dus medefinanciering door het bedrijf. De criteria kunnen verschillen van regio tot regio, maar het richt zich meestal op bedrijven met minder dan 20 werknemers en is beperkt tot een paar duizend euro.
- **MKB: Digitaal:** Een Kickstart voor de Digitale Ontwikkeling van het Bedrijf
  - Subsidie voor privéconsultancy van € 13.400. Gebruik: Aanschaf van consultancy, volgens het projectvoorstel en andere voorwaarden. Fondsomvang: €2.144.500, dus 160 bedrijven kunnen toezeggingen ontvangen. Ondersteund door: EU Regionaal Fonds en het Deense

3 december 2024

Ondernemerspromotiebureau.

- Investerings- en consultancyondersteuning tot € 33.500: Om tegemoet te komen aan de ambities van bedrijven om hun productiviteit te verbeteren of export te stimuleren via het gebruik van digitale systemen, automatisering of e-commerce. Bedrijven kunnen een subsidie aanvragen tot € 33.500 voor investeringen in technologie en IT (tot € 26.800) en bijbehorende consultancy (€ 6.700). Ondersteund door: **EU Herstelfonds**
- 🇧🇪 **E-scan:** Vlaio heeft een e-scan tool ontwikkeld die handelaren helpt om het potentieel van internethandel voor hun zaak in te schatten. Aan de hand van tool met een vragenlijst wordt een e-score berekend. In functie van de e-score worden vervolgens relevante content aangeboden (tips & tricks, checklists, video's, events etc).

3 december 2024

Vaardigheden en talentontwikkeling (A retail ecosystem empowered by skills / A fair and just retail ecosystem for businesses, workers and consumers)

- **Individuele operationele voorbereiding op werk** Doelstelling: Het opleiden van werkzoekenden die een baan is beloofd maar specifieke training nodig hebben voordat ze kunnen worden aangenomen. De individuele operationele voorbereiding op werk is gericht op iedereen die op zoek is naar werk, die een baan aangeboden heeft gekregen met een minimumcontract van 12 maanden waarvoor interne of externe training nodig is om hun vaardigheden aan te passen. *Het kan tot 400 uur aan training vergoeden.*

3 december 2024

Weerbaar en autonoom retail ecosysteem (A resilient retail ecosystem)

- **Duurzame binnensteden en dorpskernen Noordrijn-Westfalen.** Programma's en initiatieven ter versterking van hedendaagse centrumontwikkeling. Het doel van de subsidie is het leasen van leegstaande winkelpanden en hun opnieuw verhuren tegen een verlaagde huurprijs voor een periode van twee jaar, evenals (aanvullend) de renovatie van de winkelpanden voor het nieuwe gebruik. Het doel van de staat Noordrijn-Westfalen is om steden en gemeenten met leegstaande of potentieel leegstaande grootschalige winkelpanden in staat te stellen hun rol als sterke pleitbezorgers voor stadscentra en dorpskernen op gelijke voet en met duidelijke doelstellingen te vervullen, en/of om de tijdelijke verwerving van deze gebouwen te vergemakkelijken.

Deze regeling is niet beschikbaar in Nederland

Het programma is momenteel gesloten, totale aanvraagvolume bedroeg € 54 miljoen. Een uitsplitsing van de financiering per gemeente is niet bekend.

3 december 2024

Samenvatting van alle gevonden regelingen per land

Onderstaand een samenvatting van alle regelingen die middels de quick scan zijn gevonden in de vier Europese landen. De regelingen die in het buitenland zijn gevonden en waarvan duidelijk is dat deze niet voorkomen in het onderzoek van *Balance in Nederland* zijn in onderstaand overzicht **geel** gearceerd. Bovendien worden van deze regelingen -waar mogelijk- ook de bedragen genoemd die er mee gemoeid zijn.

Duitsland

Beschikbare programma's

- **Toekomstig concept voor de detailhandel in Saarland 2030.** Een provinciaal financieringsprogramma voor gemeenten om de detailhandel in Saarland te versterken in stadscentra, districtcentra en dorpskernen. Saarland wil lokale overheden ondersteunen bij maatregelen om de detailhandel te versterken en stadscentra, districtcentra en dorpskernen nieuw leven in te blazen. Onder andere worden ook digitaliseringsstrategieën gerelateerd aan de detailhandel ondersteund.

Er lijken vergelijkbare regelingen in Zuid- en Noord Holland. Advies om te proberen dergelijke regelingen ook in andere Nederlandse provincies te 'pitchen'.

Maxima tussen € 100.000 - € 200.000

Gesloten programma's

- **Toekomstige retail 2030 Baden-Württemberg** Het intensieve advies is bedoeld om kleine en middelgrote bedrijven in de fysieke detailhandelssector te ondersteunen bij het gereedmaken voor de toekomst en digitale transformatie, het strategisch en concurrerend herpositioneren, het tegengaan van het toenemende tekort aan gekwalificeerd personeel met passende strategieën, en duurzamer te opereren. Vanwege budgettaire redenen is de financiering beperkt tot het einde van december 2024. Het huidige programma is al een uitgebreide versie met verbeterde voorwaarden. Het is zeer waarschijnlijk dat er ook een opvolgingsprogramma zal zijn vanaf 2025.

De subsidie wordt toegekend als gedeeltelijke financiering in de vorm van een subsidie (projectfinanciering). De subsidie bedraagt 70% van de subsidiabele uitgaven. Directe bruto personeelskosten inclusief sociale zekerheidsbijdragen en andere werkgeversbijdragen of vergoedingen voor projectmedewerkers, evenals een forfaitaire overheadvergoeding op directe personeelskosten, komen in aanmerking voor financiering binnen het kader van het project. Voor intensieve begeleiding zouden de eigen bijdragen van de detailhandelsbedrijven op een redelijk niveau moeten worden vastgesteld. Andere kosten komen niet in aanmerking voor financiering.

- **Stadscentrumadviseur Baden-Württemberg** Het Ministerie van Economische Zaken ondersteunt stadscentrumadviseurs die samen met lokale belanghebbenden van stadscentra levensvatbare toekomstconcepten ontwikkelen. Ze zijn bedoeld om lokale ondersteuning te bieden om de detailhandelssector te versterken en te beveiligen, en de vitaliteit en aantrekkelijkheid van stadscentra en dorpskernen te waarborgen.

Financiering wordt verstrekt voor de personeelskosten van de sponsors voor de functie van stadscentrumadviseur met een financieringspercentage van 80 procent tot een maximumbedrag van € 68.000 per jaar, evenals de personeelskosten voor een halve assistentpositie voor de stadscentrumadviseur bij de sponsors, tot een maximumbedrag van € 24.000 per jaar. Daarnaast ontvangen de sponsors tot € 15.000 per jaar voor materiaalkosten.

- **Beieren als een digitale winkelstad** Winkeliers en lokale overheden in Beieren worden ondersteund bij de modernisering van de fysieke detailhandel en stadscentra. Innovatieve

3 december 2024

projecten die ook als model kunnen dienen voor anderen en de verdere ontwikkeling van bestaande instrumenten zijn nodig om digitalisering als een kans te kunnen benutten.

Deze regeling lijkt niet beschikbaar in Nederland

De maximale subsidie bedraagt € 60.000.

- **Modelproject "Stadscentrumimpulsen" Rijnland-Palts** Een belangrijk doel van het modelproject is om de binnenstedelijke centra te herpositioneren. Het doel is om hun profiel als multifunctionele, veerkrachtige en duurzame centra met een verscheidenheid aan functies veel sterker te benadrukken dan momenteel het geval is. De functies van detailhandel en gastronomie moeten gezamenlijk worden ontwikkeld en geïntegreerd, met een versterking van het centrum als een plek om te wonen, cultuur, handel, vrije tijd en ontmoeting. Het doel moet zijn om binnensteden, dorpskernen en wijkcentra te behouden en te ontwikkelen als plaatsen om te wonen en te beleven. Geschikte projecten omvatten digitaliseringsstrategieën voor het stadscentrum.

Denemarken

-Alle genoemde bedragen zijn in EURO en zijn omgerekend vanuit DKK en daarmee geen exacte bedragen-

De volgende ondersteuningsinitiatieven zijn beschikbaar voor Deense bedrijven:

Het Bedrijfsfonds

Bedrijven kunnen een minimum van € 1.340 aanvragen en tot € 15 miljoen aan subsidies ontvangen voor de **groene transitie** van hun bedrijf.

Het Bedrijfsfonds ondersteunt energie- en CO2-besparende projecten tot 50%, waardoor het economisch rendabeler wordt om te investeren in een groenere toekomst.

De grootte van het bedrijf bepaalt het percentage van de in aanmerking komende kosten dat gedekt wordt: Kleine bedrijven: tot 50%, Middelgrote bedrijven: tot 40%, Grote bedrijven: tot 30%.

Deense Bedrijvencentra

De Deense bedrijvencentra zijn regionale bedrijvencentra die subsidies aanbieden gericht op MKB-bedrijven.

De bedrijvencentra hebben ondersteuningsregelingen die zich richten op verschillende bedrijven:

- 🇩🇰 **MKB-groepiloot (Skills):** Als het bedrijf hulp nodig heeft bij ontwikkelingstaken, kan het een subsidie krijgen voor het inhuren van een groepiloot die nieuwe vaardigheden naar het bedrijf brengt. De MKB Groeipiloot is bedoeld voor bedrijven die één of meerdere ontwikkelingstaken hebben en nieuwe competenties nodig hebben. Via de regeling kan het bedrijf een subsidie van 50% ontvangen voor salariskosten gedurende maximaal zes maanden voor het inhuren van een groepiloot.

Deze regeling lijkt raakvlakken te hebben met SLIM MKB 2024, maar dat is enkel gericht op stimuleren van leren en ontwikkelen van medewerkers en een groepiloot is daar geen onderdeel van.

De subsidie bedraagt maximaal € 2.000 per maand. De groepiloot moet minimaal 25 uur per week in dienst zijn.

- 🇩🇰 **MKB: PRO:** De behoeften van het bedrijf staan voorop. Dit is wat het bedrijf krijgt tijdens het proces:

- Een screening van de huidige situatie van het bedrijf
- Een adviesproces waarbij het bedrijf een subsidie van 50% ontvangt.
- Een ontwikkelingsplan, zodat het bedrijf duidelijkheid heeft over zijn volgende stappen en prioriteiten
- Een sparringpartner van het Bedrijvencentrum, die het bedrijf begeleidt gedurende het proces.

3 december 2024

Doorgaans biedt een proces subsidies tussen € 21.000 – 27.000, maar tot € 670.000 is mogelijk.

- MKB: Groene Vaardigheden (Duurzaamheid/skills):** Het doel van MKB: Groene Vaardigheden is om bij te dragen aan het versterken van de toegang van kleine en middelgrote ondernemingen tot gekwalificeerde arbeidskrachten door de ontwikkeling van competenties onder werknemers, management en bestuursleden. Dit wordt bereikt door deelnemers vaardigheden, kennis en bekwaamheden te bieden, zodat zij specifieke nieuwe taken en EU-vereisten kunnen vervullen en verwerken, en competenties kunnen verwerven om strategische beslissingen te nemen met betrekking tot de groene transitie.

Duur: mei 2022 - februari 2026

Totaal budget: € 10.500.000

EU-fondsen: € 6.700.000

Export- en Investeringsfonds (EIFO)

EIFO biedt alleen leningen aan, maar wordt hier ook genoemd omdat het een grote rol speelt in de overheidsontwikkeling van Deense bedrijven.

Als de nationale ontwikkelingsbank van Denemarken en de officiële exportkredietverzekeraar, biedt EIFO een eenduidige toegangspoort voor Deense bedrijven die op zoek zijn naar door de staat gesteund risicokapitaal. Met professionaliteit en een internationale kijk werken we dagelijks aan het ondersteunen van de zakelijke successen die Denemarken kunnen verrijken en de wereld groener kunnen maken.

EIFO biedt een gemeenschappelijk startpunt voor alle Deense bedrijven die behoefte hebben aan door de staat gesteunde risicofinanciering, waaronder ondernemers, MKB-bedrijven die kapitaal tekortkomen om hun volledige potentieel te realiseren, en exportbedrijven die nieuwe of onzekere markten willen veroveren.

Frankrijk

Duurzaamheid (Nationaal)

- Klimaatactielening** Doelstelling: Ontworpen ter ondersteuning van energie- en ecologische transitieprojecten voor MKB, kan de Klimaatactielening de vervanging of upgrade van machines, training of diagnostiek, of optimalisatie van energieverbruik financieren.
Van €10.000 tot €75.000. De looptijd kan worden aangepast van 3 tot 5 of 7 jaar, met een uitgestelde kapitaalaflossingsperiode van respectievelijk 9 maanden, 1 jaar en 2 jaar
- Eco-energielening** Doelstelling: Het aanmoedigen van oa MKB om programma's uit te voeren ter verbetering van hun energie-efficiëntie. Lening om apparatuur te financieren die in aanmerking komt voor energiebesparingscertificaten (CEE) in de industriële en tertiaire sectoren.
Het bedrag van de Eco-Energy-lening bedraagt maximaal €500.000, binnen de limiet van het eigen vermogen of het quasi-eigen vermogen van het bedrijf. Het is terug te betalen over een periode van maximaal 3 tot 7 jaar, met een gratieperiode voor kapitaalaflossing van maximaal 2 jaar.
- Belastingkrediet voor energiezuinige renovatie van commerciële panden** Doelstelling: MKB in staat stellen om energieprestaties te verbeteren, bewustwording creëren van de uitdagingen van energierenovatie en hen in staat stellen om aan hun energieverplichtingen te voldoen.
Lijkt op Energie Investerings Aftrek
- ADAME groene lening** Doelstelling: Het aanmoedigen van kleine en middelgrote bedrijven om ecologische en energietransitieprojecten aan te gaan. Lening voor de ontwikkeling van een ecologisch en energietransitieproject na diagnose of bijstand van ADEME.
- Adame Warmtefonds** Doelstelling: Aanmoedigen van de vervanging van installaties die op

3 december 2024

fossiele brandstoffen gebaseerd zijn door hernieuwbare verwarmings- en koelsystemen. ADEME kent passende investeringssteun toe (subsidies, terugvorderbare subsidies, enz.) om het project economisch haalbaar te maken en een concurrerende prijs voor warmte aan gebruikers te bieden.

Digitalisering (Nationaal)

🇫🇷 € 500 ter ondersteuning van de digitalisering van MKB - gesloten steun Doelstelling:

Ondersteuning van detailhandelaren tijdens de COVID-crisis om hen te helpen manieren te vinden om zaken te blijven doen op internet.

De € 500 France Num-cheque werd aangeboden aan bedrijven met minder dan 11 werknemers die vanaf 30 oktober 2020 verboden waren om het publiek te ontvangen, evenals aan hotels en vergelijkbare accommodaties met minder dan 11 werknemers. Om van deze steun te profiteren, moesten in aanmerking komende bedrijven bewijs leveren van digitale kosten van minstens € 450

🇫🇷 Boostlening Doelstelling: Financiert de versterking van de financiële structuur en het werkkapitaal van bedrijven, wanneer de behoefte bestaat om nieuwe projecten te ontwikkelen, met name op het gebied van digitalisering. Deze lening, gefinancierd door BPI France, is ontworpen om een drievoudige ambitie te realiseren: onverwachte situaties het hoofd bieden met gemoedsrust door de kasstromen van bedrijven te versterken om onverwachte dagelijkse situaties het hoofd te bieden; nieuwe projecten ontwikkelen om nieuwe marktaandeelen te veroveren en de transformatie van het bedrijf te versnellen om de concurrentie het hoofd te bieden.

Leningen variëren van €5.000 tot €75.000

Ongedekte lening

9 tot 12 maanden voordat u begint met terugbetalen

3 tot 5 jaar om uw lening af te lossen

🇫🇷 AI Booster Doelstelling: Bedrijven helpen bij het integreren van oplossingen voor kunstmatige intelligentie om hun productiviteit en aanbod te stimuleren. Het programma biedt training en financiële ondersteuning om te investeren in AI-oplossingen.

- *AI Booster staat open voor alle Franse bedrijven, maar primair gericht op MKB's:*
- *van 10 tot 2.000 werknemers;*
- *Omzet hoger dan €250.000 exclusief BTW.*
- *VSE's (< 10 werknemers) kunnen ook profiteren van het programma, met name in de fase van bewustwording van AI, die gratis en open is voor iedereen.*

🇫🇷 Cybersecurity diagnose Doelstelling: In een tijd waarin kleine en middelgrote bedrijven hoofddoelen zijn voor hackers, moet dit programma een reflex ontwikkelen bij deze bedrijven om zichzelf uit te rusten en te beschermen tegen deze aanvallen.

Digitalisering (Regionaal)

🇫🇷 Regionale ontwikkelingssteun voor Kleinbedrijf Doelstelling: Concurrentiepositie van bedrijven vergroten en werkgelegenheid ontwikkelen door drie doelstellingen na te streven:

- *Ondersteuning bieden aan ambachtelijke, commerciële en dienstverlenende bedrijven bij hun ontwikkelingsprojecten in stedelijke en landelijke gebieden.*
- *Investerings stimuleren voor groei*
- *Het creëren van banen in de regio*

Bijzondere aandacht wordt besteed aan digitaliseringsprojecten van bedrijven. Het bedrag van het geselecteerde investeringsprogramma moet minstens gelijk zijn aan €30.000 exclusief btw.

🇫🇷 Ontwikkeling van MKB's die een technologische sprong maken Doelstelling: Bedrijven helpen een stap vooruit te zetten in hun technologische ontwikkeling en hen ondersteunen bij het behouden van hun concurrentievermogen in een hypercompetitieve internationale omgeving. Op grotere schaal zou het moeten helpen bij het behouden en creëren van industriële banen in

3 december 2024

de regio Hauts de France.

De voorkeursvorm van interventie van de regio is een subsidie tot 20% van de subsidiabele investeringen.

- Minimum investering: €150.000
- Maximum investering: €500.000, verhoogd tot €750.000 voor investeringen met een hoge milieuprestatie (Green Bonus).
- Een aanvullende subsidie kan worden toegekend als het project permanente banen creëert. Het bedrag van de bonus is €2.000 per gecreëerde baan, tot een maximum van 25 banen, dus een subsidie van €50.000.

Skills & talent (Nationaal)

- 🇫🇷 **Belastingkredieten voor managementtraining** Doelstelling: Managers helpen nieuwe vaardigheden te verwerven. Het belastingkrediet dekt alle opleidingskosten die worden gemaakt door een directeur van een bedrijf en die vallen binnen het kader van voortgezette professionele training.
- 🇫🇷 **De belastingvermindering voor managementtrainingskosten is beperkt tot 40 uur training per kalenderjaar en per bedrijf, wat overeenkomt met €450 voor 2023.**
- 🇫🇷 **Wervingssteun voor leerlingovereenkomsten** Doelstelling: Het versterken van leerlingplaatsen door bedrijven financieel (tot € 6.000) aan te moedigen om leerlingen in dienst te nemen.

Lijkt op NL Praktijkleren

Skills & talent (Regionaal)

- 🇫🇷 **Steun voor het aannemen van senioren** Doelstelling: Het gemakkelijker maken voor werkzoekenden van 50 jaar en ouder om terug te keren naar werk en bedrijven ondersteunen wanneer zij behoefte hebben aan mankracht die kan worden ingevuld door een werkzoekende "senior". De regio biedt rechtstreekse financiële steun van € 3.000 aan bedrijven die een werkzoekende van 50 jaar of ouder in dienst nemen.

Lijkt deels op Maatwerkregeling Duurzame Inzetbaarheid & Eerder Uittreden (MDIEU)

België

In Vlaanderen bestaat VLAIO (Agentschap Innoveren & Ondernemen) als aanspreekpunt van de Vlaamse overheid voor alle ondernemers in Vlaanderen. Ze stimuleren en ondersteunen innovatie en ondernemerschap en dragen bij aan een gunstig ondernemersklimaat. VLAIO heeft een subsidiegids voor retail. Hieronder volgen de daarin genoemde regelingen:

- Kmo (Kleine en Middelgrote Onderneming)-portefeuille: steun voor opleiding en advies (Skills, Digitaal, Duurzaamheid):** Kmo's kunnen via de kmo-portefeuille van VLAIO een subsidie ontvangen voor bepaalde externe opleidingen (Bijv: informaticacursus, taaltraining, managementtraining, vorming sociale- en communicatievaardigheden), of advies (Bijv. opstellen communicatieplan; marketingplan; marktanalyse maken; investeringsanalyse maken) bij geregistreerde dienstverleners. Ondernemingen die investeren in cybersecurity kunnen genieten van een verhoogd percentage binnen de kmo-portefeuille.
Het maximale subsidiebedrag is voor alle diensten € 7.500 per jaar.
- Kmo-groeisubsidie: strategisch advies/aanwerving bij groeitraject:** subsidiëren van ontbrekende strategische kennis die nodig is voor het realiseren van een groeitraject. Dat groeitraject sluit aan bij één van de volgende thema's: innovatie, internationalisering, digitale transformatie of eurolair en duurzaam ondernemen.
Kleine en middelgrote ondernemingen kunnen per groeitraject maximaal € 50.000 subsidie ontvangen via de kmogroeisubsidie. De subsidie bedraagt maximaal € 25.000 voor een advies van één of meerdere externe dienstverleners en maximaal € 25.000 voor de aanwerving van één strategisch profiel.
Het steunpercentage bedraagt 50% van de advies- en/of loonkosten.

3 december 2024

3. **Premies op gemeentelijk en stedelijk niveau:** Een aantal steden/gemeenten trachten het ondernemerschap te ondersteunen door het verstrekken van subsidies. Bijvoorbeeld Stad Brugge voorziet een [toelage](#) voor *nieuwe kwalitatieve handelszaken die zich in het kernwinkelgebied van de binnenstad of in de deelgemeenten komen vestigen*. Het centrummanagement maakt minstens elk kwartaal een lijst op met leegstaande panden in belangrijke winkelklassen die we met extra betoelaging willen promoten.
4. **Sanering van leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsruimten:** Natuurlijke personen, rechtspersonen (incl. vzw's) en sommige publiekrechtelijke rechtspersonen die minder dan 2 jaar eigenaar zijn van een leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsruimte (het onroerend goed moet reeds minstens twee opeenvolgende jaren opgenomen zijn in de Inventaris van leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsruimten) kunnen een subsidie verkrijgen voor de sanering van deze bedrijfsruimten. De subsidie wordt enkel verleend voor saneringswerkzaamheden om het bedrijfsgebouw in zodanige staat te brengen zodat de eigenlijke herbestemmingsbouwwerkzaamheden kunnen worden aangevat.
Voor de sanering van leegstaande en/of verwaarloosde gebouwen opgenomen in de Inventaris kan een subsidie worden verleend van maximum 60% op de totale kostprijs van de subsidiabele werken, exclusief btw, zoals berekend in de eindafrekening
5. **Waarborgregeling tot € 1,5 miljoen:** Kmo's en grote ondernemingen (incl. vzw's met economische activiteit) die geen financieringsovereenkomst kunnen afsluiten door een gebrek aan voldoende waarborgen, kunnen bij 'financiële instellingen erkend als waarborghouder', tot 75% van de verbintenissen laten waarborgen door de Vlaamse overheid (PMV). Dit tot een maximum bedrag van € 1,5 miljoen. Ook voor bepaalde leasingcontracten geldt deze regeling.
6. **Winwinlening:** Met de Winwinlening van PMV moedigt de Vlaamse overheid particulieren aan om een achtergestelde lening te verstrekken aan kmo's. Een particulier kan tot € 75.000 lenen aan een Vlaamse kmo gedurende een looptijd van 5 tot 10 jaar. De kredietgever krijgt hiervoor een jaarlijks belastingkrediet van 2,5% op het openstaande kapitaal van de Winwinlening. Indien de kredietnemer niet kan terugbetalen, kan de kredietgever daarnaast 30% van het verschuldigde bedrag terugkrijgen via een eenmalig belastingkrediet.
7. **Hinderpremie en sluitingspremie bij hinder openbare werken:** Zelfstandigen en kleine ondernemingen met maximaal 9 werknemers die ernstige hinder ondervinden van wegenwerken voor de deur, kunnen genieten van een hinderpremie van € 2.000. De hinderpremie biedt wat financiële ademruimte aan kleine ondernemingen om vindingrijk te werk te gaan bij werken voor de deur. Wie genoodzaakt is om zijn zaak minstens 21 opeenvolgende kalenderdagen te sluiten ingevolge de hinder kan eventueel ook genieten van de sluitingspremie van € 80 per sluitingsdag.
8. **Startlening:** De startlening is een achtergestelde lening voor alle starters (zowel natuurlijke personen (eenmanszaken) als rechtspersonen (vennootschappen)) die nog niet of gedurende hoogstens 4 jaar actief zijn (als zelfstandige) in hoofdberoep. Er kan tot maximum € 100.000 geleend worden. De lening heeft een looptijd van 3 tot 10 jaar en de rentevoet bedraagt 3,5% per jaar.
9. **Cofinanciering:** een achtergestelde lening van maximaal € 350.000, bestemd voor starters en bestaande kmo's in hoofdberoep (behalve student-zelfstandige). De lening wordt altijd gecombineerd met een cofinanciering, ofwel van een kredietinstelling, investeringsfonds, crowdfundingplatform of netwerk van investeerders, waarmee investeringsmaatschappij PMV een samenwerkingsovereenkomst heeft. De Cofinanciering is bestemd voor de financiering van materiële, immateriële en financiële investeringen, evenals voor de financiering van de behoefte aan bedrijfskapitaal.
10. **Investeringsaftrek:** Een onderneming, die bij de oprichting of uitbreiding van haar activiteiten een investering uitvoert, kan onder bepaalde voorwaarden een investeringsaftrek verkrijgen.

3 december 2024

Dit is een fiscaal voordeel waarbij men een bepaald percentage van de aanschaffings- of beleggingswaarde van de investeringen uitgevoerd tijdens het belastbaar tijdperk, mag aftrekken van de belastbare winst. Voorbeelden van investeringen die in aanmerking komen: Digitale investeringen, Energiebesparende investeringen, Beveiligingsinvesteringen, Investeringen voor de beveiliging van bedrijfsvoertuigen, Bevordering van herbruikbare verpakkingen, Vergroening vrachtwagens en tankinfrastructuur.

Deels vergelijkbaar met EIA

11. **De Vlaamse Kredietbemiddelaar:** Elke ondernemer met een goed project maar met een complex financieringsprobleem dat niet eenvoudig opgelost raakt, kan terecht bij de Vlaamse Kredietbemiddelaar van VLAIO. De dienst tracht door zijn neutrale aanpak mee te werken aan een oplossing voor het dossier. De tussenkomst van de Vlaamse Kredietbemiddelaar is vertrouwelijk, neutraal en gratis. Deze dienst zoekt mee naar een oplossing die voor beide partijen aanvaardbaar is, maar kan geen succes garanderen.
12. **Duurzaam woon-werkverkeer steun:** Om duurzaam woon-werkverkeer te bevorderen bestaan er voor de werkgever verschillende fiscale voordelen en subsidies van de Vlaamse overheid.
13. **Individuele beroepsopleiding in de onderneming (IBO):** Ondernemingen die geen geschikte arbeidskrachten vinden, kunnen via bemiddeling van de VDAB tegen gunstige voorwaarden een werkzoekende zelf opleiden binnen de onderneming.

Lijkt op NL Praktijkleren

14. **Structurele vermindering:** een automatische trimestriële vermindering van de werkgeversbijdragen voor alle werknemers in de private sector die volledig aan de sociale zekerheid onderworpen zijn. Het bedrag van de vermindering varieert in functie van de categorie waartoe de werknemer behoort, zijn kwartaalloon en het volume van zijn prestaties.
15. **Doelgroepvermindering eerste aanwervingen- Federaal:** Via deze federale doelgroepvermindering kunnen nieuwe werkgevers voor de eerste werknemer een RSZ-korting bekomen van maximum € € 3.100 zonder beperking in tijd.
16. **Doelgroepvermindering voor laaggeschoolde jongeren-Vlaanderen:** kent een lastenverlaging toe aan werkgevers die laaggeschoolde werknemers in dienst nemen. Ze bestaat uit een korting op de socialezekerheidsbijdragen die de werkgever normaal gezien moet betalen voor deze werknemers.
17. **Doelgroepvermindering voor oudere werknemers-Vlaanderen:** kent een lastenverlaging toe aan werkgevers die oudere werknemers (minimaal 58 jaar) met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt in dienst nemen.
18. **Doelgroepvermindering collectieve arbeidsduurvermindering-Federaal:** kent aan werkgevers die bereid zijn om de arbeidsduur van het personeel te verminderen met minstens één uur per week, een bepaalde forfaitaire vermindering toe van de werkgeversbijdragen gedurende 4 tot 16 kwartalen.
19. **Belastingvrijstelling voor bijkomend personeel met een laag loon:** Ondernemingen met minder dan 11 werknemers, kunnen een belastingvrijstelling verkrijgen van € 3.720 (basisbedrag) per in België bijkomende tewerkstelling van personeel met een laag loon.
20. **Vrijstelling doorstorting bedrijfsvoorheffing voor startende ondernemingen:** Een kleine vennootschap moet 10% van de bedrijfsvoorheffing die ze inhoudt op bezoldigingen die ze vanaf 1 augustus 2015 betaalt of toekent aan haar werknemers niet langer doorstorten aan de fiscus. Dit percentage wordt verhoogd tot 20% voor microvennootschappen. Ook natuurlijke personen die voldoen aan deze definitie komen in aanmerking.

Aanvullende mogelijk interessante regelingen:

- **Energie-efficiënte premies:** Vlaanderen stelt premies beschikbaar voor energie-efficiënte

3 december 2024

renovaties. Die premies zijn afhankelijk van het profiel van de aanvrager en het type gebouw.

- **Ecologie-plus premie:** Vlaanderen stelt premies ter beschikking voor ondernemingen die investeren in performante ecologische technologieën (transport, koeling, verlichting, warmte, water etc).
- **Relighting-premie:** De Vlaamse distributienetbeheerder Fluvius kent een premie toe aan ondernemingen die investeren in energiezuinige binnenverlichting. De verwijdering van bestaande verlichting, het uitvoeren van een lichtstudie en de herinrichting komen in aanmerking voor een totaalbedrag van maximaal € 20.000.

Bijlagen

- Frankrijk Quick scan
- Denemarken Quick scan
- Duitsland Quick scan
- België VLAIO Subsidiegids detailhandel
- België Aanvulling